

Beera Muwanguzi

Yiga enono ez'okukula eziwanyisika
Essomo #10
Paul J. Bucknell

Ekigendererwa: Mu kitundu kino kituwa okulaba mu bulamba n'okunyonyola okw'enono eziwanyisika ez'okuwangula olwo omuntu asobole okweyambisa emitendera 2 egy'obuyigirizwa okumanya engeri y'okufunamu obuwanguzi mu buli kitundu ekizibu eky'obulamu.

A) Okuzimba esuubi lyaffe

- ♦ Kolagana na buli mbeera gwe gyo sisinkana oba abalala.
- ♦ Tuli b'amaanyi.
- ♦ Kola omutindo ogwa wagulu.
- ♦ Okulemererwa bukwata bwa sitani ku bulamu bwaffe.
- ♦ Emikisa > Kadesi –Baniya
- ♦ Okugenda mu maaso – Emitendera.
 - . Goberera obutukuvu in bitundu ebirala eby'obutukiriivu bwaffe.
 - . Zamu abalala amaanyi na daala mu bitundu mwe bawangudde (2 Abakolosayi 1).
- ♦ Obuwanguzi bwaffe bwe bujulizi bwaffe.
- ♦ Okuwulira nga tomala.
- ♦ Abakozi wamu ne Katonda.
- ♦ Ekirubirirwa kyaffe gyoli.

B) Okuzaamu amaanyi obugumu bwaffe mu Baibuli

- 1 Yokana 2:12-14 egumba lyaffe ery'omugongo kwetusima mu Baibuli.
- ♦ Obutonde bwaffe obw'ekibi, obwetaavu bw'obulamu obuja era n'ebiraga obulamu obuja
 - . Obwetaavu bw'obwa Katonda (Abefeso 2:1-3)
 - . Okuzalibwa okupya (Yokana 3:1-13)
 - . Omusibe w'omulabe (Abebulaniya 2:14; Abakolosaayi 1:13)
 - . Obulamu obw'amaanyi (1 Yokana 5:12)
 - . Ensigo ez'obutukirivu zikula (Yakobo 3:18; 1Petero 1:23)
 - . Obulamu buno obugya (1 Abakolinso 3:6)
 - . Emirimu emirungi (Abefeso 2:8-10)

♦ **Obulamu obugya n'okukula kw'okukiriiza**

- . Obulamu obugya bwesigamye ku kukula kw'okukiriiza. (Matayo 17:20).
- . Okukiriiza ge maaso gaffe og' Omwoyo (Abebulaniya 11:6).
- . Okusomozebwa kufuuka amadaala (Abebulaniya 10:38).

♦ **Emisingi egy'Omwoyo – Edaala 1**

- . Okukula mu Mwoyo okw'omusingi (Abefeso 4:15)
- . Osubirwa okukula mangu (Abefeso 4:14)
- . Ebiraga abaana (1 Abakolinso 3:1)
- . Abebulaniya (abebulaniya 5:13)
- . Petero (1 Petero 5:13)
- . Yesu n'okukula mu mwoyo (Matayo 15:28; 16:8)

♦ **Okuyimirira okw'Omwoyo – edaala 2**

- . Okukula nga oli w'amaanyi n'edaala 2
- . Paulo (Abefeso 4:22-24)
- . Enjawula y'adaala 2 ne 3
- . Abebulaniya (Abebulaniya 5:14)
- . Yesu (Lukka 8:13; Matayo 6:30).
- . Petero (2 Petero 1:3-4).
- . Ensengeka y'okukula mu mwoyo (2 Petero 1:5-7)

♦ **Ebibaala eby'Omwoyo – Edaal 3**

- . Okunyonyola edaala namba Satu
- . Paulo (Abefeso 2:10; Tito 2:7, 14; 3:8,14).
- . Abebulaniya (Abebulaniya 10:24).
- . Petero (1 Petero 2:12).
- . Yesu (Makko 4:20; Lukka 8:15)

♦ **Ekigendererwa kya Katonda kyonna**

- . Omugole ataaliko bala (Abefeso 5: 26-27)
- . Olugero olw'emberera ekumi (Matayo 25:1-13)
- . Paulo (Abefeso 4:15; Abafiripi 1:6)
- . Abebulaniya (Abebulaniya 12:2)
- . Yesu (Yokana 15:16; Yokana 17:17).

♦ **Okufunzafuunza**

- . Abameganyabi ab'amaanyi
- . Lemerako mu kunoonya ekisa kye.
- . Katonda ayagala tuyitem.
- . Enimiro ya Katonda (Isaaya 61:10-

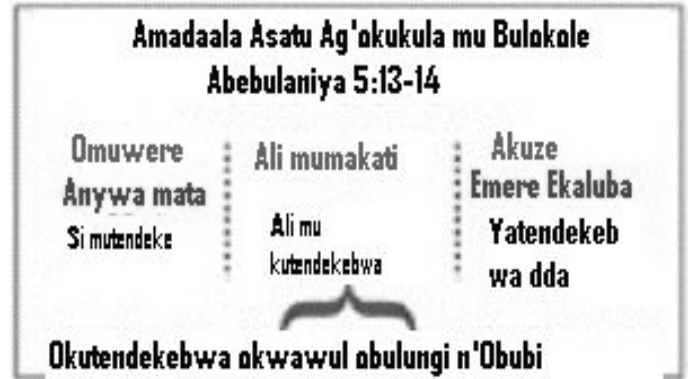
11).

C) Tegeera enono eziwanyisa

♦ **Enyanjula**

♦ **A) Eky'okulondaawo ebikugire**

- . Eby'okulondawo bisatu.
- . Okubulwa okulowooza emirundi ebiri
- . Ekifananyi ekijjude (Isaaya 40:3-4)
- . Ekubo lya Mukama
- . Ekiwonvu kyetaaga okujuzibwa.
- . Ensozi zetaaga okuka wansi.

♦ B) Okuteeka mu bibinja

- . Okuteeka musa ebibinja ebisatu mwe bigwa
- . Buli kwagala (2 Abakolinso 5:17).
- . Okutukuzibwa okuliwo (Abalumi 6:19).

OBUTABA NA BUGUMU	OBUGUMU OBUTUNULIRA KATONDA	OBUGUMU OBUTALI MUKIFO KYA BWO
. Okweralikirira mu	. Ayagal	. Omukaawu
. Okumalibwaawo	. Musanyufu	. Okulimba
. Obunyivu	. Muguminkiriiza	. Omwasi
. Abusabuusa	. Ow'ekisa	. Ow'amalala
. Atabudwa	. Ow'emirembe	. Asekerera
. Eyeralikirira	. Mwesigwa	. Awakanya
	. Omulungi	. Munanfuusi
		. Obugya
		. Ebuba
		. Omukyayi
		. Abuzabuzaa
		. Eyefuula
		. Gwe weka
		. Eyeyagaliza
		. Omulimba
		. Obukaawu
		. Awolerera
		. Omwenzi
		. Ow'olugambo
		. Avumirira
		. Alayira

♦ Okunyonyola Okukiriiza

- . Okweralikirira bwe butaba na kukiriiza nti Katonda aja kufaayo ku binkwatako mu kitundu ekimu mu bulamu bwange.
- . Obwesimbu bwe bwesige obw'oluberera mu Katonda obunsobozesa okuguminkiriiza mu kukola ekyo Katonda kye yampitira okukola.

♦ Obukaawu bubikuula omuntu nti teyesize Katonda okufaayo ku mbeera ezimu naye okuteeka bwe mu bibye nga okuwolera, okukola obubi, n'ebirala.

♦ Ebirowoozo ebyongerwako

- . Obumanyirivu bwo mukiwonvu tebumala
- . Ensibuko n'okulaba embeera

C) Emitendera Gy'obuwanguzi

Buli ekiri mu kibinja kirina eby'okudamu ebifanagana n'okuwebwa amagezi. Genderera ekikube wansi.

Ebifanagana mu Bibinja	(LC) Obutaba na Bugumu	(GC) Obugumu bwa Katonda	(MC) Obugumu Obutali mu Kifo kyabwo
Okutereza Endowooza	Okutabulwa n'obutaba Mukakafu	Obugumu mu buyambi bwa Mukama	Obugumu n'Obukakafu
Empulira	Obumenyefu n'okuwangulwa	Eyakakanyizibwa naye Mugumu	Ow'amalala era mutebenkevu
Ebyetaago ebitandikirwako	Yetaaga kuzibwamu maanyi	Yetaaga Buguminkiriiza	Yetaaga Bukakamu
Amadaala amakulu	Yatula obutaba na bwesige mu Mukama	Tendereza Katonda olw'obuyambi bwe	Wenenye era oyatule amalala

♦ (1) Okukembera mu bujuvu

- . Ekyabaawo #1 Omusajja atabuddwa
- . Ekyabaawo #2 Omubbi
- . Ekyabaawo #3 Omukwano atya enyo
- . Okufunzafuunza

◆ (2) Okukebera mu bulambulukufu

- . Abantu bayinza okuba abatategerekeka!
- . Tandika na suubi
- . Nyonyola era olage ekizibu

◆ Kiseera kya kwatuula

- . Okwatuula (1 Yokana 1:8-10)
- . Okuwa amagezi okulungamu

◆ Okudamu okuzimba Okukiriiza mu Katonda

- Ekibuuzo ekikulu: “Mungeri ze wabusabusizangamu Okwagala n’obusobozi bwa Katonda okukuuma mu mbeera emu?”

◆ Okulungaamya ku kunyweeza amazima

Amakubo mangi mwe basobolera okuzimba amazima mu kitundu kino.

- . Embeera mu Baibuli ezifanagana (okugeza. Dawudi yasisinkana Goliyasi kubanga yali amaanyi ga Katonda (1 Samwiri 17:45).

. Lowooza ku bumanyirivu obuyise (okugeza. Dawudi yazaamu amaanyi okukiriiza okulwana ne Goliyasi n’obumanyirivu obwayita nga alwana n’empologoma ne dubu) (1 Samwiri 17:36-37).

. Funa olunyiriri oba enyiriri (si nyingi) ezogera ku nsonga eno. Zuula z’omanyidde bwe kisoboka (Zab 23:4). Balage engeri Dawudi gye yasobola okwesiga Mukama ne mumbeera enzibu enyo.

. Buuza omuntu bwaba nga asomye ku Baibuli lero? Mu busirifu lowooza ku budde bwo obusirifu olabe oba nga bikwatagana. Olabe oba bikwatagana n’esomo lino. (Abefeso 6:17).

. Okufunzafuunza

◆ Enjawulo wakati wa MC ne Lc

- . Obutafaayo n’okulimbibwa
- . Okukola okuyita mu mbeera.
- . Abalala abenyigidemu
- . Okukolagana wakati w’ebitundu.
- . Ebizibu bya Kabaka Saulo (1 Samwiri 28:5-7).

◆ Ekisembaayo

- . Katonda ali ku mulimu!
- . Dawudi engeri gye yayiisa Saulo

Wagala Ekitala Kyo

Paul J. Bucknell

Ekigendererwa: Kwe kulungaamya ku ngeri gy'osobola okukuba mu enkola ey'obuwanguzi okusenziira ku madaala agasengekeddwa mu massomo olw'ensonga ezimu gwe oba omuntu omulala z'osisinkana ez'ogeddwako.

* Londa ekitundu mu bulamu bwo kye wetaaga okuwangula
. Okuva mu lukalala ku bwukulungirivu obuli ku ddyo ebitundu ebisatu ebiri wagulu by'okolagana nabyo. Teeka emunyene ku bitundu ebisinga obuzibu. Beera w'amazima. Bino bija kufuuka ebitundu byo eby'obuwanguzi.

*Yawula tuluba ki mwebiri.
. Twaala ekizibu ekyo kimu okiwandiike mu bokisi wansi.
. Nga omaze kino, wandiika ekitaliwo ku kitebaganye ku kirala mu kabokisi akali mu Makati. Kino kija kuba ekirubirirwa kyo.

OBUTABA NA BUGUMU	BUGUMU OBUTUNULIRA KATONDA	BUGUMU OBUTALI MU KIFO KYABWO
LC	GC	MC

* **Wandiika Okunyonyola kw'okukiriiza.** (laba eky'okukola olwe ssomo2).
. Wandika enyinyonyola y'okukiriiza olw'ekizibu (#1) n'ekitaliwo (#2).

Enyinyola #1:

Enyinyola #2:

* Zuula ekizibu eky'okwesiga.
. Kebera okuva mu kunyonyola kwo okw'okukiriiza mu ngeri ki gye wayonoona olw'obutesiga Katonda. Wa eky'okulabirka ku ddyo. Bw'ekiba nga LC, wandiika wansi ekitundu wotesigira Katonda olwaky'o.

Bw'ekiba MC wandiika wansi ekitundu woteera obwesige bwo .

* **Yatula ekizibu ky'ebibi byo.**
. Wandika okwatula kwo olwo okusabe nga oyatula eri Katonda.
Yatula ekyo kyewakola obubi nga bwe walemererwa okukola ekyali ekituufu. Jukira okusaba okusonyiwa kwa Mukama okuyita mu Yesu.

Okuwagala Ekitala Kyo (Okwongerako)

* Okudamu okuzimba okukiriiza kw'omuntu.

. Tuja kukozeza bye tumaze okusoma okuzuula ebisuubizo bya Katonda nga bikwatagana ku kitundu kino. Gano ge mazima mwoja okuyita okuza obuja ebirowoozo byo (Abalumi 12:2).

→ Wandika wansi engeri gy'obusabuusa ekubo lya Katonda bwe lyandikoze okusinga eri gwe (oba abalala).

→ Wandika wansi ebyawandiikibwa 2-3 binyonyola oba ebiwa amazima ku bizibu mu katundu kano.

◆ (1)

◆ (2)

◆ (3)

→ Wandika wansi wakiri ekyawandiikibwa kimu ekyogera ku kikulwa kino bwe kiba nga si lwe lumu ku nyiriri ezogeddwa wagulu. (Okusinga Ebibi n'ebirungi byogeddwa).

* Okunyeza Amazima mu bulamu bwaffe.

. Tutekwa okuva mu kumanya amazima okutuuka mu kugakiriiza. Tuja kukozeza enkola ey'okusaba. Olw'obwangu. Tuja kusooka tuwandiike wansi amazima okutujukiza okulangirira amazima mu kusaba kwaffe. Wandika amazima ga mirundi etaano okuva mu nyiriri ezirina eky'okukola ne Katonda, Emirimu gye n'engeri ze ezikwaata ku ngeri gyenyinza okumwesiga mu nsonga eno.

→ Amazima #1

→ Amazima #2

→ Amazima #3

→ Amazima #4

→ Amazima #5

. **Sabira mu mazima** nga olangirira engeri Katonda gyaali omukulu n'ebisuubizo bye. Mu kiseera ky'ekimu yatula obunafu bwo, okwefaako, n'ebirala. Okusaba kwo kutekwa kuzingiramu okutandika n'engeri gyewettaga okwesiga Katonda mu kitundu kino n'okwettaga obuyambi bwe. Maliriza nga omwebaaza olw'okwagala kwe mu Kristo era n'engeri gyagenda okukuyamba mu nsonga eno.

. **Okudingaana:** buli lunaku paka nga kifuuse kya buttoned. Yongerayo bwe kyetagisa.

. **Enkola:** yogerera wa gulu oba wandika wansi. Esala zino tozisaba mu kaama.

75

Ekitabo Ekitendekerwamu

Okukubangula okuyamba abalala

Zuula Abakolosaayi 1:28-29!

“gwe tubulira ffe nga tulabula buli muntu era nga tuyigiriza buli muntu mu magezi gonna. Tulyoke twenjule buli muntu ng’atuukiridde mu Kristo. N’okufuba kyenfubira era nga mpakana ng’okukola kwe bwe kuli, okukolera munze n’amaanyi. “(Abakkolosaayi 1:28-29).

Okunyonyola Ekitabo Ekitendeka

- . Ebifuga byonna
- . Buli lupapula

Okwanjula Ekitabo Ekitendeka

- . Ekubo erimpi
- . Ekubo egwanvu
- . Faayo eri abo abakwetolode
- . Okufanagana kw’okukula kwa maka n’okukula mu mwoyo

Okutendekabwa kw’abawi b’amagezi ab’okukulukuta

◆ Ekigendererwa: Omuwi w’amagezi ayamba omuntu mu dakiika asatu:

- . Ekisinga tegeera bulungi wa waali mu bulamu bwe obw’omwoyo.
- . Golokosa era ozeemu amaanyi obwetaavu bw’omuntu okukula.
- . Zuula yo ekitini engeri emu gyebakuze era nga bakyetaaga okukula.

Tondawo okusikiriza okuyita mu Bibuuzo

◆ Ebibuuzo bisoboola okundawo okusikiriza kungi.

◆ Okukulukuta kudamu ebisinga ku bibuuzo bino.

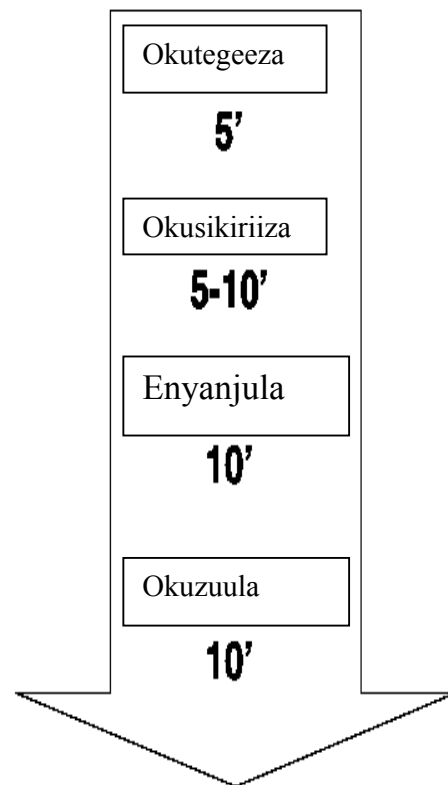
- . Lwaki abalokole abamu babadde balokole ebaanga dene naye sib’amaanyi mu kukiriiza kwabwe?
- . Lwaki ekanisa nfu nyo?
- . Lwaki abakiriiza abapya balabika nga abalina okuyayana naye si abo abamaze akabanga nga bakiriiza?
- . Odamu otya omuntu agamba nti, “simanyi ngeri yakukula.”

Omutendera gwonna Ogw’okutendeka

- . Omuntu atali mukalativu (amagezi)
- . Nonya omukisa okwanjula okukulukuta (okusikiriza)
- . Yanjula okukulukuta (Okwanjula)
- . Bayambe okuzuula wa webali mu bulamu bwabwe obw’omwoyo (Okuzuula)

Yanjula Okukulukuta (Okwanjula)

- . Yigiriza okukula kw’omwoyo okuyita mu kukula kw’omubiri, fenna kwetumanyi.

. Zuula amadaala asatu ag'obulamu mu
Yokana 2:12-14 otandike okuziwandiika wansi bulungi. (obudde bwe bubaganya,
baleke bazuule amadaala asatu mu kitundu ekisomebwa okusooka).

. Olwo okusinziira ku budde, mu bufuunze nyonyola buli daala. Gaziiya nga obudde
n'okusikiriza bwe byetagiisa

- (1) Edaala #1 > Omwana omuto = omukiriiza omupya
- (2) Edaala #2 > Omuvubuka (omutiini) = omukiriiza omuto
- (3) Edaala #3 > Taata = omukulu (anywede) era omukiriiza eyekubisamu

Obulamu bw'Amaka n'Obulamu bw'Omwoyo

- . Bajukize okufunamu kwabwe mu kukula (okuva mu bibuuzo ebyayise)
- . Nyonyola engeri okukula mu maka y'engeri ensinga okutegeera okukula mu mwoyo

Kuba Enkulungo 3

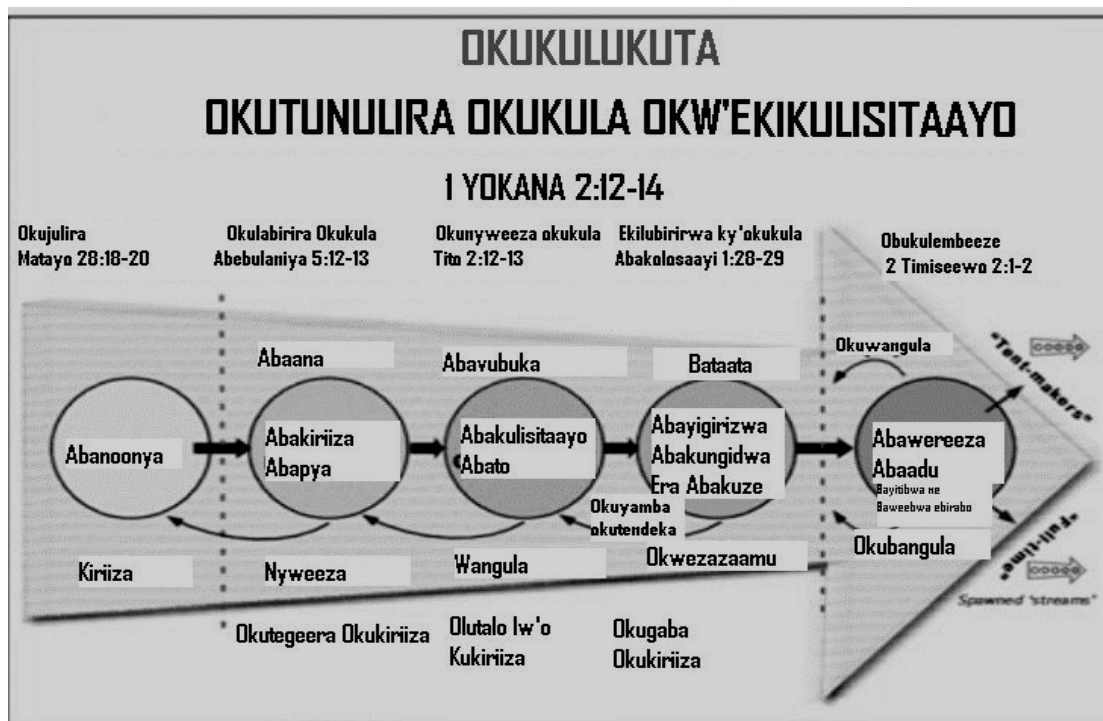
Kuuma	Emitendera	Avunanyizibwa
Okugabirira	Akula okuba ow'amaa nyi	Omukula
Okwagala	Tegeera obulamu	Eyekubisaamu

Okufunzafuunza Okw'okukula mu Mwoyo

- . Okukula kwa buntu era kusubiirwa.
- . Buli mulokole asubirwa.
- . Omukisa ogw'amaanyi guja ku buli daala.
- . Okuwereza kwaffe kweyongera nga bwetukula mu mwoyo.

Okufaayo Kw'obuntu

- . Oli ku daala ki?
- . Okula?
- . Oyamba abalala okukula?
- . Nsobola okukulaga okikola otya?

Ekikube olw'Okwawula Okukula kw'Omuntu mu Mwoyo

♦ **Obulamu Obugya**

- . Olina obulamu obugya?
- . Olina bubonero ki obw'obulamu obugya?

♦ **Omukiriiza Omupya**

- . Obusabuusa obulokozi bwo? Lwaki?
- . Waliwo ebibi byonna by'olowooza Katonda by'atasonyiwa? By'ebiriwa?
- . Katonda ayagala okuba n'ekolagana naawe?

◆ **Abakiriiza Abavubuka**

- . Madaala ki goyinja okutwaala okunyikiza obungi bw'ekigambo kya Katonda ky'oyingiza?
- . Okwata otya okulemererwa?
- . Omala budde bwenkana wa mu kigambo kya Katonda? Onyumirwa obudde buno?

◆ **Abakiriiza Abakulu**

- . Olina okugezesebwa kwonna kw'oyitamu mu kaseera kano? Ozaamu amaanyi okukiriiza kwo oba owulira nga onafuye?
- . Owereeza ani kati?
- . Osobola okugabana essomo ery'obulamu n'abalala okubayamba?

◆ **Ekirubirirwa: Ekifananyi kya Kristo**

- . Ku daala ki kw'ofukira ekifananyi kya Kristo? Nyonyola.
- . Okula kati?